

Tid Tisdagen den 20 november 2012 kl 17.00 – 18.20

Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset

Justerat Tisdagen den 20 november 2012

Per Ankersjö

Mikael Magnusson

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Per Ankersjö (C) ordföranden

Jonas Nilsson (M)

Torbjörn Erbe (M)

Helena Levy (M)

Nils Ingelström (M)

Karin Karlsbro (FP)

Mikael Magnusson (S)

Åsa Wester (S)

Mats E. P. Lindqvist (MP) §§ 1-22, 24

Stellan F Hamrin (V)

Tjänstgörande ersättare:

Charles Berkow (MP)

Anders Thureson (M)

Fredrik Canerstav (S)

Belinda Hellberg (MP) § 23

för Katarina Luhr (MP)

för Per Ola Bosson (M)

för Rana Carlstedt (S)

för Mats E.P: Lindqvist (MP)

Ersättare:

Viktor Strååt (M)

Andreas Lundin (M)

Per Johansson (FP)

Kristina von Engeström (S)

Belinda Hellberg (MP) §§ 1-22, 24

Sara Stenudd (V)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm, Christer Edvardsson, Daniel Persson, Daniel Selin, Ellinor Fiebranz Andersson, Emily Tjäder, Helena Storbjörk-Windahl, Håkan Andersson, Ingrid Mårtenson, Jens Dahlsköld, Luis Lopez, Malin Ekman, Magnus Lindqvist, Maria Svanholm, Monika Weiss, Pia Winbladh Högfors, samt biträdande borgarrådssekreteraren Markus Berensson.

§ 9

Mot det hållbara samhället – resurseffektiv avfallshantering (SOU 2012:56)

Remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2012-13757

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP):

1. Tillstyrker punkt 5.6.
2. I övrigt godkänner vi förvaltningens tjänsteutlåtande.
3. Justera beslutet omedelbart.
4. I övrigt anföra följande:

Vi anser att det är positivt att regelverket om insamling av grovavfall förenklas för att underlätta för hushåll när de vill göra sig av med avfall och produkter för återbruk på ett hållbart sätt.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 8 november 2012. Kontoret föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

- 1 Godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
  1. Tillstyrker förvaltningens förslag till beslut, förutom för punkten *”Kommunerna skall bara ansvara för avfall från boende”* där vi anser utredningens förslag skall avstyrkas.
  2. I övrigt anföra följande:

Utredningens förslag är med största sannolikhet inte en bra lösning för Stockholm, som har ett stort antal bostadsfastigheter som också har lokaler för verksamheter som i sin tur kan vara av vitt skilda slag. Utredningens förslag skulle innebära att många verksamheter, som idag sänder sitt avfall till staden, kan bli hängande i luften och i sämsta fall därmed kan hamna hos mindre nogräknade företag.

Vi förstår inte varför utredningen trots sina tydliga samhälleliga utgångspunkter och sin strävan efter att skapa ett enkelt, hållbart och rationellt avfallssystem

väljer att föreslå parallella system för hushållsavfall från privatpersoner och verksamheter. Det är ett förslag som riskerar att motverka snarare än främja utredningens intentioner.

Vi skulle föredra en lösning som mera anknyter till fastigheten som begrepp och där fastighetsägaren har ett ansvar gentemot kommunen att alla fastighetens verksamheter har en tillfredsställande lösning på sina avfallsströmmar. Många verksamheter – till exempel stora butikskedjor – har redan idag bra lösningar som självfallet skall fortsätta (och där kommunen har tillsynsansvar). För andra, oftast mindre, verksamheter kan det vara mera naturligt att komma överens med fastighetsägaren som i sin tur kommer överens med kommunen, än att försöka förhandla fram en lösning med helt nya aktörer.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP).

Reservation

Mikael Magnusson m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Jonas Nilsson m.fl. (M) enligt följande:

Utredningen har fokuserat på hushållens och verksamheternas avfall och hur samverkan mellan producenter och kommuner kan förbättras i syfte att uppnå en enkelhet för konsumenter och andra användare. När det gäller förslaget om att verksamhetsutövare ska få ta ansvar för hanteringen av allt sitt avfall och att benämningen hushållsavfall begränsas till att bara omfatta hushållen, anser vi att utredningen landar i en korrekt och välkommen slutsats. Men som utredningen också själv uttrycker det är inte slutresultatet, det vill säga utredningens förslag i sin helhet, optimalt.

Framför allt gäller det förslaget om införandet av ett kommunalt monopol. För det är i praktiken det utredningen föreslår i och med att insamlingen av förpacknings- och tidningsavfall från hushållen, det vill säga producentansvarsavfallet, ska övergå från producenterna till kommunerna.

Marknaden för fastighetsnära insamling har varit konkurrensutsatt sedan starten för 15 år sedan Fastighetsägarna har själva kunnat bestämma vilka företagare och entreprenörer som de vill anlita för den service de efterfrågar och idag har cirka 1,5 miljoner hushåll tillgång till fastighetsnära insamling av producentansvarsmaterial. Drygt 1,1 miljoner hushåll kan sortera ut alla producentansvarsfraktioner från det osorterade hushållsavfallet och ungefär hälften av alla flerbostadshus i landet har en fastighetsnära insamling.

I och med att det råder fri konkurrens mellan fria företagare och entreprenörer på marknaden finns det många fördelar att hämta för fastighetsägarna. Entreprenörer och fria företagare har i dialog med fastighetsägarna successivt utvecklat en större och expanderande marknad med kringtjänster som omfattar mer än enbart hämtning av förpackningar och tidningar. I slutänden gynnar det alla parter, inte minst de boende.

Idag finns ungefär 50 000 unika avtal mellan fastighetsägarna och förpacknings- och tidningsindustrin. Avtal som har inneburit att fastighetsägarnas kostnader minskat och hanteringen effektiviserats. Något som bland annat stadens bostadsbolag har haft stor glädje och nytta utav. En stor fördel av det nya tjänsteutbudet är det inte heller är bundet till kommunernas geografiska gränser utan av andra mer adekvata parametrar såsom vilken typ av fastighet som avses varför det finns fördelar för de bolag som har fastigheter i fler kommuner inom ett län eller region.

I de delar av marknaden där kommunerna idag har 75 procent eller mer skiljer sig tydligt från marknaden för fastighetsnära insamling i övrigt. De är mer utvecklade och handlar nästan uteslutande om transport av avfall. Så som dagens system fungerar är kommunen bara en mellanhand mellan fastighetsägaren och entreprenören. Fastighetsägarna har därmed ingen möjlighet att få sina egna specifika tjänstebehov tillgodosedda. Marknaden stagnerar och inga nya entreprenörer eller fria företagare klarar av att överbrygga barriärerna för marknadsinträde.

Vi håller med dem som anser att skötseln av återvinningsstationer lämnar mycket över att önska. Detta borde förpacknings- och tidningsindustrin åtgärda i enlighet med alternativ två i utredningen, det vill säga ställa högre krav på Förpacknings- och tidningsindustrin.

Utredningens förslag saknar en konsekvensbeskrivning av vilka effekter det får. Det är ovanligt att det presenteras ett förslag där en tjänstesektor som består av många privata aktörer; entreprenörer och fria företagare föreslås undanröjas genom att kommunerna tar över verksamheten.

Särskilt uttalande lämnas av Mats Lindqvist m.fl. enligt följande:

Förvaltningens förslag till svar på Kommunstyrelsens tjänsteremiss är bra. Men det behövs ett än tydligare helhetsgrepp på avfallsfrågorna, med syftet att omvandla den enes avfall till den andres resurs. För att uppnå detta behövs en tydligare övergång till ett mer kommersiellt baserat avfallssystem, där avlämnaren av avfall får betalt för avfallet i stället för att behöva betala för att bli av med det. Vissa avfallsfraktioner till exempel vitpapper och metallskrot skulle – med rätt förutsättningar – mycket väl kunna generera en vinst. Viktigt är dock att ett mer kommersiellt baserat avfallshanteringssystem inte får leda till fler transporter utan att samlastning och minimerade transportrörelser måste vägas in och få att löna sig i sammanhanget. Californiens ”Zero-waste-koncept” kan vara värt att studera för att se hur mycket av detta koncept som är tillämpbart på svenska förhållanden.

Uppdelningen i givna avfallsfraktioner av samma material mellan förpackningar och icke-förpackningar är i längden ohållbar och behöver omvärderas.

Särskilt uttalande lämnas av Stellan Hamrin (V) enligt följande:

Förvaltningens synpunkter är genomtänkta och kloka. De är dessutom redovisade på ett ovanligt pedagogiskt sätt.

Vi vill särskilt påpeka nackdelarna med att privatisera verksamheter som är geografiskt bundna. En central (och då oftast kommunal) hantering som ex.

avfallshantering ger stora möjligheter till klimateffektiv samordning av hämtning. Vid konkurrens skapas en stor mängd helt onödiga resor, vilket ur både klimat-, miljö- och energisynpunkter är negativt. Det förefaller som om utredaren tror att dagens insamling av olika fraktioner sker samordnat. Så är ju inte fallet utan olika bilar hämtar olika fraktioner eftersom olika fraktioner kräver olika typer av bilar. Förslaget riskerar att leda till ytterligare biltransporter. Bättre vore att kräva samordning och därmed ny utformning av bilarna – en förändring som den fria marknaden inte tycks klara av.

Vi skulle föredra en generell regel om fastighetsnära sortering av alla fraktioner, men inser också de praktiska problemen med detta. Vi stödjer därför t.v. förvaltningens förslag (men diskuterar gärna andra alternativ).

Förvaltningen (utredningen ?) berör inte frågan om enskilda stora producenter av avfall själva kan utnyttja sitt eget avfall externt (egen användning är ju inget problem vad jag vet). Vi kan tänka oss ett system där enskilda, stora aktörer får dispens för att på egen hand lösa frågan förutsatt att det sker på ett resurseffektivt sätt.

Vid protokollet
Ellinor Fiebranz Andersson

Rätt utdraget intygar:
